



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 365
din 02.09.2015

Dosar nr.: 683/2014

Petiția nr.: 19311 din data de 17.11.2014

Petent: G.B.-S.

Reclamat: Ministerul Afacerilor Interne.

Obiect: Imputarea cotei parte din cheltuielile de școlarizare

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

1.1 G.B.-S., cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința părții reclamate

2.1. Ministerul Afacerilor Interne, cu sediul în București, P-ța Revoluției nr.1A, Sector 1.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare.

Petentul este absolvent al Academiei de Poliție Alexandru Ioan Cuza promoția august 2011, iar în urma susținerii concursului la Institutul Național al Magistraturii a fost declarat admis, în prezent având funcția de auditor de justiție, urmând ca după examenul de absolvire din 2015 să fie numit în funcția de judecător, și sesizează faptul că i s-a impus plata cotei parte din cheltuielile de școlarizare ce au fost suportate de M.A.I., respectiv a sumei de 18986,64 lei, în perioada în care a urmat cursurile Academiei de Poliție, proporțional cu perioada rămasă până la expirarea termenului de 10 ani, conform angajamentului încheiat.

III. Procedura de citare.

1. Petentul a fost citat prin adresa înregistrată cu nr.1931/24.11.2014, partea reclamată a fost citată prin adresa înregistrată cu nr. 19311/24.11.2014.
2. Prin adresele de citare părțile au fost informate de excepția de necompetență a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.)
3. La termenul de audieri din data de 04.12.2014, părțile nu au fost prezente
4. Petentul a transmis un punct de vedere înregistrat sub nr. 19701/02.12.2014 iar partea reclamată a formulat un punct de vedere, înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 19744/04.12.2015.
5. S-a procedat la transmiterea punctelor de vedere către părți, fiind formulate concluzii scrise.

6. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

1. Petentul este absolvent al Academiei de Poliție Alexandru Ioan Cuza promoția august 2011. În urma susținerii concursului la Institutul Național al Magistraturii a fost declarat admis, în prezent având funcția de auditor de justiție, urmând ca după examenul de absolvire din 2015 să fie numit în funcția de judecător. Prin decizia nr. 1138173/12.03.2014, a Departamentului de Informații și Protecție Internă i-a fost imputată cota parte din cheltuielile de școlarizare în sumă de 18986,64 lei, proporțional cu perioada rămasă până la expirarea termenului de 10 ani, conform angajamentului încheiat la data de 24.08.2008.
2. Absolvenții Academiei de Poliție Al. I. Cuza, promoția 2013 exclusiv care au promovat examenul de admitere la Institutul Național al Magistraturii în sesiunea organizată în vara anului 2013 și care au demisionat din structurile MAI au fost exonerati de la plata cheltuielilor de școlarizare în temeiul OUG 65/2013, pentru stabilirea unor măsuri privind încadrarea în limita alocată cheltuielilor de personal din MAI pentru anul 2013.
3. Petentul consideră că prin imputarea cheltuielilor de școlarizare în mod diferențiat se creează o situație discriminatorie, încălcându-se prevederile art. 16 din Constituția României.
4. Nu se poate pune în discuție aplicarea legii în timp ci restrângerea nejustificată a posibilității lucrătorilor de poliție absolvenți ai Academiei de Poliție Al. I. Cuza, promoții anterioare anului 2013, de a beneficia de acoperirea efectelor OUG 65/2013.
5. Un alt aspect pe care petentul îl consideră ca fiind discriminare este și situația absolvenților examenului organizat pentru admiterea directă în magistratură a ofițerilor care au absolvit Academia de Poliție și au împlinit, în specialitate, 5 ani de vechime, potrivit dispozițiilor art. 33 alin.2 din Legea 303/2004, fără să profeseze, în Ministerul Afacerilor Interne perioada de 10 ani potrivit contractelor de școlarizare.
6. Astfel pentru această categorie de magistrați nu se emit decizii de imputare întrucât se consideră că aceștia sunt numiți direct în altă funcție publică și sunt incidente prevederile art. 69 alin.1 lit. e din Legea 360/2002.
7. Petentul consideră că nu funcțiile și situațiile sunt similare în ce privește respectarea obligației rezultate din contractul de școlarizare.
8. Cu privire la excepția de necompetență a CNCD, petentul susține că CNCD poate stabili dacă prin aplicarea concretă a unei legi, se încalcă principiul nediscriminării, având chiar obligația de a acționa pentru armonizarea actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.

Susținerile părților reclamate

1. Prin punctul de vedere emis și depus la dosar înregistrat cu nr. 20536/18.12.2014, Ministerul Afacerilor Interne susține faptul că încetarea raporturilor de serviciu ale polițistului dispusă ca urmare a cererii sau demisiei acestuia constituie motiv imputabil petentului, potrivit art. 4 lit c din Normele metodologice privind stabilirea cheltuielilor de întreținere pe timpul școlarizării.

2. În conținutul prevederilor referitoare la cursanții Institutului Național al Magistraturii, cuprinse în Legea nr. 303/2004 care au statuat de auditori de justiție, se arată că aceștia beneficiază de o pregătire teoretică și practică pentru a deveni judecători sau procurori, primesc o bursă pe durata programului de formare profesională de 2 ani cu caracter de indemnizație lunară, iar la încheierea cursurilor susțin un examen de absolvire, constând în probe teoretice și practice prin care se verifică însușirea cunoștințelor necesare exercitării ulterioare a funcției de judecător sau procuror.

3. Auditorii de justiție nu sunt și nu pot fi asimilați categoriei funcționarilor publici și nu poate fi reținută aplicarea unui tratament diferențiat polițiștilor care au dobândit calitatea de auditori de justiție, față de polițiștii care au avut minim 5 ani de vechime în funcții juridice, admiși direct în magistratură.

4. Diferența majoră dintre situația petentului, care datorită voinței proprii a renunțat la cariera profesională de polițist și cea a absolvenților promoțiilor 2013, 2011, 2012 care din motive justificate obiectiv, nu au putut fi încadrați în structurile MAI.

5. Excepția absolvenților Academiei de Poliție, promoția 2013, de la restituirea cheltuielilor ocazionate cu școlarizarea a fost determinată de lipsa fondurilor bugetare necesare încadrării în structurile MAI, nu se poate considera ca fiind un tratament discriminatoriu.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că petentului, absolvent al promoției 2011, i s-a imputat cota parte din cheltuielile de școlarizare al Academiei de Poliție Alexandru Ioan Cuza, după ce a fost admis la Institutul Național al Magistraturii, fiind în prezent auditor de justiție. **O.U.G. nr. 65/2013** a scutit de această imputare absolvenții promoției 2013, care au solicitat încetarea raporturilor juridice cu reclamatul între data de intrare în vigoare a ordonanței de urgență și 30.11.2013. **O.U.G. nr. 54/21.06.2011** a exonerat de la plata cheltuielilor de școlarizare pe cei care în momentul respectiv au renunțat să lucreze în cadrul IGPR, indiferent de promoția în care au absolvit Academia de Poliție. Pentru ofițerii de poliție judiciară care au absolvit Facultatea de Drept în cadrul Academiei de Poliție și-au îndeplinit în specialitate 5 ani vechime, numiți direct în altă funcție publică nu se emit decizii de imputare.

5.2. **În drept**, potrivit dispozițiilor art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, ce prevede că „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.

5.3. Astfel, Colegiul director va analiza excepția de necompetență invocată, din oficiu, în cauză.

5.4. Colegiul director admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. invocată din oficiu, arătând că deși obiectul petiției este obligarea restituirii cheltuielilor de formare, izvorâtă din **O.M.A.I. nr. II/5291/12.12.2013**. Emiterea ordinului s-a făcut în conformitate cu prevederile legale, iar o eventuală constatare a unei fapte de discriminare ar afecta norme juridice cu caracter de lege. Mai mult, instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat, autonomă, nu se poate pronunța cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a legii, atribut exclusiv al instanțelor de judecată.

5.5. **Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale stabilește următoarele:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit. c), precum și art.20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității

unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

5.6. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul nu se poate pronunța prin hotărâre privind obiectul cauzei, însă poate emite un punct de vedere, conform prevederilor art. 18 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, care prevede: „Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. invocată din oficiu;
2. Emiterea unui punct de vedere;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BERTZI THEODORA – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE PETRE-FLORIN – Membru

M/R – T.B./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Punct de vedere

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție*

nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

Conform Curții Constituționale a României (ex. **Deciziile nr. 168/1998 și 294/2001**) situațiile deosebite în care se găsesc diferitele categorii de salariați determină soluții diferite ale legiuitorului în ceea ce privește salarizarea acestora, fără ca prin această soluție să se încalce principiul egalității, ce nu semnifică uniformitate. „*Principiul egalității în drepturi și al nediscriminării se aplică doar situațiilor egale ori analoage, iar tratamentul juridic diferențiat, instituit în considerarea unor situații obiectiv diferite, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări.*” (**Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006 a Curții Constituționale**).

Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 3: „*Exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.*”). Comparabilitatea se analizează în raport cu dreptul invocat ca fiind restrâns sau înlăturat.

Petentul și-a comparat situația cu trei categorii de persoane: absolvenții promoției 2013 (conform prevederilor **O.U.G. nr. 65/2013**); cei care puteau părăsi structurile MAI în virtutea prevederilor **O.U.G. nr. 54/21.06.2011**; ofițerii de poliție judiciară care au absolvit Facultatea de Drept în cadrul Academiei de Poliție și au îndeplinit în specialitate 5 ani vechime, numiți direct în altă funcție publică nu se emit decizii de imputare.

Colegiul director consideră că petentul se află în situație comparabilă cu absolvenții promoției 2013 și cu cei care au putut părăsi structurile MAI în virtutea prevederilor **O.U.G. nr. 54/21.06.2011**. Totodată, petentul se află în situație comparabilă și cu persoanele care au fost numite într-o funcție publică (procurori), întrucât este auditor de justiție, diferența constând doar în faptul că nu a fost numit ci a dat examen, ceea ce nu are relevanță privind comparabilitatea situației (imputarea cheltuielilor de școlarizare). Cunoștințele obținute la Academia de Poliție Alexandru Ioan Cuza urmează a fi valorificate de către petent într-o funcție publică (de procuror sau judecător), în interes public, astfel Statul Român nu a făcut inutil respectivele cheltuieli de școlarizare.

Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu.

Colegiul director constată că în comparația cu absolvenții promoției 2013 (conform prevederilor **O.U.G. nr. 65/2013**) și cu cei care puteau părăsi structurile MAI în virtutea prevederilor **O.U.G. nr. 54/21.06.2011** problema apare din aplicarea legii în timp. **O.U.G. nr. 65/2013** a exonerat de la plată persoanele care, după intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență, au solicitat, până la un moment dat, să părăsească structurile IGPR, iar **O.U.G. nr. 54/21.06.2011** în mod similar s-a referit la persoanele care în momentul respectiv au dorit să facă acest lucru.

C.N.C.D. are o cazuistică constantă, sprijinită de deciziile Curții Constituționale în domeniu, conform căreia aplicarea legii în timp nu poate reprezenta un criteriu de discriminare. În caz contrar, la intrarea în vigoare a unei noi legi, toate persoanele pentru care noua lege generează un dezavantaj sau pentru care vechea lege a generat un dezavantaj (practic toți cetățenii României) s-ar putea simți discriminate. Astfel nu s-ar mai putea emite nicio nouă legislație.

În concluzie imputarea cotei parte din cheltuielile de școlarizare pentru absolventul promoției anului 2011 al Academiei de Poliție Alexandru Ioan Cuza, admis la Institutul Național al Magistraturii, fiind auditor de justiție, comparativ cu absolvenții promoției 2013 (conform prevederilor O.U.G. nr. 65/2013) și cu cei care puteau părăsi structurile MAI în virtutea prevederilor O.U.G. nr. 54/21.06.2011 nu reprezintă discriminare conform prevederilor art. 2 al O.G. nr. 137/2000.

În comparație cu persoanele numite într-o funcție publică, Colegiul director consideră că există un anumit criteriu: modul în care un ofițer de poliție poate deveni magistrat: prin numire sau prin examen. Un astfel de criteriu se înscrie în categoria „*precum și orice alt criteriu*”, conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**.

O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

În cauza de față cuantumul cheltuielilor de judecată este de natură să atingă dreptul la proprietate. Totodată, se atinge și dreptul de liberă alegere a unei profesii.

În concluzie imputarea cotei parte din cheltuielile de școlarizare pentru petent, devenit auditor de justiție prin examen, comparativ cu cei numiți în funcția de procuror, reprezintă discriminare conform prevederilor art. 2 al **O.G. nr. 137/2000**.

Asztalos Csaba Ferenc
Președinte

Theodora Bertzi
Membru Colegiu director

Verificat SCSRP